

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
8-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

nyitási sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Péntek, január 18.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Elmélkedés az ingyen kenyérről.**
- A képviselőház ülése.**
- Az új-szent-annai zendülés.**
- Hatvanéves pénzügyintézet.**
- Vasbot és revolver a szabadkai városi közgyűlésen.**
- Csalással vádolt grófok.**
- Ingyen kenyér!**
- Művészeti botrány.**
- Országos szélhámosok Aradon.**
- A váltó áldozata.**
- Regény-Csarnok: A szürke asszony.** Irta: Sudermann H. Fordította: Hellerné-Olah Margit.

Elmélkedés az ingyen kenyérről.

Arad, január 17.

Főváros lehetnénk. Az asszonyok bájosak, a férfiak vállalkozók, a gyerekek szépek és okosak. Elegáns kávéházak, drága télikert és vendéglők, számtalan klub és egyesület, vízvezeték és aszfalt, teli színház és arena, park, liget és kioszk, gyárkémények és füst, mind meg van. Ez a kép a nagyváros transzparensét varázsolja elénk.

Most nézzünk kissé a transzparens mögé! Vajon mit látnánk, ha a színpad csak egy perczre is kifelé fordulna? Mi rejlik a háttérben a kulisszák mögött? Olaj és fagygyugyertyák büze, kötelek és rongyos butorok. A nagy város pompája mögött ott ólálkodik a szegénység, az adósság, a nyomor, a betegség és az éhesség.

De nagyváros vagyunk és ha nagy a szegénység és a nyomor, úgy nagy a sehség és az emberszeretet is. Miként a természet bölcsessége a mérge mellé az ellenmérget teszi, aként a nyomor mellé odahelyezi a részvétet is. A fővárosban sem nyilvánulhatott volna ez a részvétel megatöbbszörösen és impozánsabban, mint Aradon, ez igazán nemes városban.

Nehéz időket élünk. A rossz aratás és még rosszabb árak általános szegényedést idéztek elő. A gazda, a kereskedő, az iparos, mindannyian keservesen panaszkodnak. Mily borzasztó csapás ez azokra, kik a gazdától, iparostól és kereskedőtől élnek. Ezek azután a szegények szegényei, mert a kiktől élnie kellene, azok is küzdenek, azok is szegények.

Most már látják azok is, kik eddig kételkedtek, hogy bizony van nyomoruság. Ezeren felül keresik fel naponként az „Ingyen-kenyér“ hajlékát.

Csak hogy egyik bajt a másik bajjal, egyik hibát a másik hibával tesszük jóvá, sopánkodnak a társadalmi reformerek. Az ingyen-kenyérral a nagyobb napszámot, a dolgoztalanságot és a szociálizmust hoz-

zak a nyakunkra, elmélkednek a társadalmi rend fentartói és bölcsészei.

Először is mindez nem igaz.

De feltéve, hogy ön husz fillérrel nagyobb napszámot fog fizetni, hát az oly nagy baj? Tehát azért, hogy ön két három hatost a napszámoson megtakarítson, azért fázzanak és éhezzenek a szegény szükölködők? Hogy a kereslet és kínálat közötti mérleg változatlanul az ön javára megmaradjon, azért bujjék el az emberszeretet? Csak azért, hogy ön megcsokolhassa azt a hitvány két hatost, azért ne csókolja meg az a szegény beteg asszony mindennapi kenyérét?

Hogyan, az ingyen-kenyér volna melegsége a szociálizmusnak? Hisz akkor az Udvozító volt a legnagyobb szocialista! Pompás egy elmélet, éhes gyomrok által fentartani a társadalmi rendet. De azért ön nem szeretne koplalni, őrizték csak mások a társadalmi békét az éhességükkel.

Nem, nem és nem, ez ferdítés. Ne adjon egy fillért sem a jótékony ezérla, csak ne ferdítsen! Hiszen, ha a koplalás tartja fen a társadalmi rendet, ha másoknak éhezni kell, hogy ön megtalálja a számadását, akkor a szociálizmus teljesen jogosult.

Az igazat bevallva: jobb szeretek száz proletárt látni, mint akár csak tiz éhes és fagyos asszonyt, vagy gyermeket.

Dicsőkedhetünk oly társadalmi bölcsészekkel is, kik a „munka jogát és szükességét“ hangoztatják az ingyen-kenyérral szemben. Mondhatom, hogy ezek többnyire olyanok, kik maguk életükben soha sem dolgoztak. Hallottak valamit harangozni és e divatos kijelentéssel a műveltség gyanujába akarnak jutni. Nem tudják, hogy Louis Blanc ezzel már kísérletezett és fájdalom — megbukott. Munkát adni, akkor, mikor nincs munka, tehát ez a mentség, nem pedig ingyen-kenyér, mikor éhség van. Olyan a logikájuk ez embereknek, mint a szívük; annyi van az egyikből, mint a másikkól.

Nem az a szegény ember, kinek fogyatékos a gyomra, hanem az, kinek rossz a szive. Százszor inkább szenvedni, mint érezni nem tudni, inkább boldogtalannak lenni, mint blazírtak. Nem a koldusok a legszegényebb emberek. Az, ki a jó és nemes tett tisztá élvezetét nem ismeri, az az igazi inséges.

Annak a bérkocsisnak, ki a napokban legelső 1 k. 20 f. keresetét elhozta az „Ingyen-kenyér“ hajlékába — annak a kis ujjá többet ér, mint a legutolsó divat szerint kifent aszfalt-betyárnak a teste-

lélke. Gentleman ő, mert szive nemesen érez.

A szociálizmus támadásaival szemben, a humanizmus tetteivel kell válaszolni. Azzal ne áltassuk magunkat, hogy nincs inség. Igenis van. A tüzet nem lehet úgy oltani, hogy azt mondjuk: nem ég. Nem félünk attól, hogy több heti ingyen-kenyér által a napszámot drágítjuk, és a szociálizmust növeljük, főleg mikor látjuk és tapasztaljuk, hogy beteges asszonyok és gyerekek veszik azt igénybe. És nagy dicsősége az Arad sz. k. v. közönségének, hogy az első percztől kezdve helyesen ítélte meg a kérdést és impozáns módon oldotta meg azt. E nemes város közönségének van szive, szívének van geniusza. Az „Ingyen-kenyér“ legmagasztosabb himnusza az emberszeretnek és legpraktikusabb tette a humanizmusnak.

(r)

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 17.

Kabos Ferencz egész sereg képviselő mentelmi ügyét jelentette be s azután folytatták a belügyi költségvetés tárgyalását.

Marjay Péter beszélt elsőbb is, ez a derék kálvinista lelkész, a ki az ő öblös hangján elmondta az ő panaszait.

Ezután pikáns incidens következett. Ivánka Oszkár reflektált Konkoly-Thege Sándornak, az ő honti kollegájának minapi beszédére s azt illoyalisnak és irreálisnak mondotta. A Ház nagy csendben hallgatta meg a rövid felszólalást, melynek végén bizalmál fejezte ki a kormány iránt.

Konkoly-Thege nyugodtan válaszolt és szintén röviden. Nem bántott senkit és nem akart bántani.

Ezzel az ügyet befejezték.

Visontai Soma mondott ezután hosszabb lélekzetű beszédet szinte — üres Ház előtt.

— A Soma témáit már szinte ismerjük — szólottak most még a közelében is és Ugron Gáboron kívül még a saját pártja sem hallgatta. Ambár mondott érdekes dolgokat is. Így pld., a mit a vidéki városok érdekeiről beszélt, határozottan érdekesek és megszívlelendők.

Részletes tudósításunk itt következik:

Mentelmi-ügyek.

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Cseh Ervin, Hegedüs Sándor, Lukács László és Darányi Ignác miniszterek.

Elnök bemutatja a beérkezett irományokat. Kabos Ferencz előadó betérjeszti a mentelmi bizottságnak jelentéseit Bónis István, Ugron Gábor, Fáy István, Andrassy Géza gróf.

Sándor József, Molnár Jenő, Rohonczy Gedeon, Ováry Ferencz, Pulszky Agoston, Hentaller Lajos, Bethlen Balázs gróf, Rakovszky István, Pichler Győző és Psik Lajos mentelmi ügyeire vonatkozólag.

A belügyi költségvetés.

Marjay Péter: A közigazgatás mizériáit sorolja elő. A közigazgatási eljárást hosszadalmasnak tartja, ami fájdalmasan sújtja különösen a szegény embereket. — Erős kifogásai vannak a vármegyei protekcionális rendszer ellen, mert protekció nélkül senki sem boldogul. Változást a közigazgatásban éppenséggel nem lát. Ő is kívánja a miniszteri és főispáni nyugdíjak eltörlését. Mi a főispán? Nem egyéb, mint törvényben nem körülírt dolgok intézője. Kortésbankettek ad és irtóháborukat indít az ellenük ellen. Az egész ingyenélő állapot. (Derűtség.) Kifogásolja, hogy a főispánok már négy év után nyugdíjat kapnak. Így szaporodik az ingyenélők száma. (Derűtség.) A költségvetést nem fogadja el.

Ivánka Oszkár: Konkoly Thege Sándornak a honti állapotokról történt felszólalása sem reális, sem loyális nem volt. Nem volt reális, azért, mert beszéde félrevezeti a közönséget, hogy azok, akik a honti állapotok ellen harczot indítottak, valótlanokat állítottak, a megváltott tisztviselők nibátlanok voltak s így hamis kép tárul fel a közvélemény előtt. Nem volt loyális azért, mert a harczot megindító volt ellenzékiek most benn ülnek a szabadelvűpártban s Konkoly arra számított, hogy ezek most feszélyezve érzik magukat a czáfolat tekintetében. Ebben nem is csalódott, mert a részletes czáfolatba nem bocsátkozik. Ezek a dolgok nem tartoztak a Ház elé, különösen szabadelvűpárti képviselőnek az a kötelessége, hogy orvoslást előbb a miniszteriumokban keressen s ha ott nem talál, csak akkor jöjjön a Ház elé. De a belügyminiszter kiküldte Kaffka min. tanácsost, a ki a hibás, vagy bűnös tisztviselőket felfüggesztette állásukból s akiknek bűnössége kiderült, azokat állásukból elbocsátották. Teljes megnyugvással látja a belügyi kormányzást Széll kezében, mert híven programjához, a jog, törvény és igazság érvényesül. A kormány iránti bizalomból elfogadja a költségvetést.

Konkoly Thege Sándor személyes kérdésben kijelenti, hogy objektív volt, senkit személyében meg nem sértett.

Kubik Béla: Ezt Falktól tanulta. (Viharos derűtség az ellenzéken.)

Konkoly: Illoyális nem volt, legfeljebb kelemetlen s ezt a vádat szívesen elismeri, miután ezéja volt a honti közönséget a meghurcoltástól megvédeni.

Visontai Soma: Altalában a közigazgatási állapotokról szól: a mik vajmi kevésbé javultak. A vidéki városok fejlődésével senki sem törődik. Holott égető országos érdek az, hogy a vidéki városok közgazdasági, kulturális és társadalmi szempontból gyarapodjanak, fejlődjenek és haladjanak. Minden a fővárosban összpontosul, holott a fővárosnak az ország egészséges vérkeringéséből kell tápot és erőt nyernie. A vidékből indul ki a magyarosodás és innen lengi át az országot a hazafias szellem. Az ő anyagi gyarapodásuk és kulturális fejlődésük az egész ország javára van. — A vidéken számos iparág ment tönkre, a lakosság elszegényedett és itt gyors, erélyes segítségre van szükség. (Helyeslés.)

Szól ezután a gyülekezési jogról a melyet nálunk teljesen megbénítanak. Pedig az alkotmányos jogokat csak ott respektálják, a hol a népjogokat respektálják. (Helyeslés balról.) Nálunk a belügyminiszter emberei még olyan dolgokban is büntetnek, a hol nem illetékesek. (Folytonos zaj.)

Ugron Gábor: Ne társalogjanak itt, a ki diskurálni akar, menjen ki. Itt fontos dolgokat tárgyalnak.

Elnök: (Csenget.) Csendet kér.

Visontai: Felsorol néhány esetet, a hol helytelen ítélkezés történt.

Egy hang balfelől: Savanyu Jóskák. (Derűtség.)

Visontai: Ezután a parlament reformjáról beszél. Ezt elodázhatatlannak tartja és ezért sürgeti. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés.)

A miniszterelnök beszéde.

Széll Kálmán miniszterelnök: Az elhangzott beszédekből csupán egy nagyobb dolgot lát kidomborítva: a parlamenti reformot. Holott ez nem tartozik ehhez a tárgzához. A belügyi tárczánál sok nagy dolog van, és azokra nem is igen reflektáltak, ennek következtében azt a vádat, hogy a közigazgatás nem javult, változás elő nem fordult, el nem fogadja és vissza is utasítja. Az árvaügyekkel nem törődik, mondották. Ez is igazságtalan vád, mert intézkedései az ellenkezőt bizonyítják.

Kijelenti a miniszterelnök, hogy minden közigazgatási visszaélést tüzzel-vassal pusztít. A kormányzati szellem el fog hatni mindenüvé, a hova keze el nem jut is. Igazságot szolgáltat mindenkinek, különbség nélkül. Viharokat nem szükséges támasztania, mert ő inkább tisztítást, mint rombolást kíván. A múlt és jelen közti meghasonlást hasztalan akarják előidézni. A jelen feladataira egyesültek a pártok liberális alapon, ezzel biztosítják a jövőt. A parlamenti reformot óhajtja, de nem tartja most aktuálisnak azok keresztülvitelét, mert előbb be kell várni a kuriai bíraskodásról szóló törvény tapasztalatait. A költségvetést elfogadásra ajánlja.

A vitát holnap folytatják. Beszélni fognak Ugron, Csávolszky és Bartha.

TÁVIRATOK.

Transzváli háború.

Johannesburg, január 17. Hir szerint Dewett átkelt a Vál folyón és csatlakozott a transzváli bur kommandóhoz. Ujabb jelentések szerint a burok visszavonulásuk közben Zuurfontein és Kaalfontein sikertelen megtámadása után meglehetősen súlyos veszteséget szenvedtek. Veszteségüket 60 halottra és sebesültre becsülik.

London, január 17. A *Daily-Mail*-nak jelentik Fokvárosból, hogy a burok 16-án benyomultak Aberdeenbe, 40 mértföldnyire Graaffreinetől délre.

A kínai bonyodalom.

Washington, január 17. Minthogy a pekingi megegyezést most már mindkét részről ratifikálták, az Egyesült-Államok hajlandók közbenjárni, hogy teljesítsék Kinának a hadműveletek beszüntetésére és a szövetséges csapatoknak Kinából vagy legalább Peking közeléből való mielőbbi visszavonulására vonatkozó kívánságait.

Az új-szent-annai zendülés.

(Főtárgyalás a törvényszék előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Hetedik nap.

Arad, január 17

Osztér György, a „falu esze“ ma már tulcsent a tárgyalás izgalmain. Boldogan, mosolyogva utazott haza a délutáni vonattal, — nem is kell bejőnie többet. Ő már szabad. Az ügyész, tekintettel arra, hogy nem volt ellene kellő bizonyíték, *elejtette vele szemben a vádat.* A vádlottak jó része jutott rajta kívül ebbe a helyzetbe, akik vigan ültek fel a hallgatók padsorába s onnét nézték, hogyan drukkol a többi.

Ma a perbeszéd napja volt. A terem zsúfolásig megtelt érdeklődőkkel, főleg jogász-emberekkel, a kik feszült figyelemmel kísérték a beszédek menetét.

Domokos László kir. alügyész nagy készségre valló, érvekben gazdag vádbeszédet mondott, a mely tárgyilagosságánál és ügyes technikájánál fogva igen jó benyomást tett. Az alügyész, ki már az adóhivatali panama tárgyalása alatt is kimutatta fényes jogászai tehetségét, szigorúan a főtárgyalás alatt felmerült bizonyítékokra támaszkodott, ebben rejlett másfél órás beszédének fő ereje.

Már **Barabás Béla dr.,** a védő, fiskális fuffanggal csürte-csavarta a dolgot. Arra helyezte a súlyt, hogy a főszolgabíró, meg a csendőroket tegye felelőssé azért, a mi a végzetes zendülés alkalmával történt és hogy a terhelő tanukat, meg *Jesztl József* volt bírót mártsa be, úgy a mint csak lehet. Beszélt a közigazgatási rendszer rossz voltáról, a mi persze szintén egyik oka annak, hogy *Schöller* nem lett szent-annai bíró. Schöllert hatalmasan feldicsérte, a mi láthatólag jól esett a vádlottaknak. Még a szemüket is törülgették, — ámbár egy szót sem értettek abból, mit beszél Barabás.

Déli fél kettő volt, mire a perbeszéd végget értek. A törvényszék szombat délelőtt 10 órakor fogja az ítéletet kihirdetni.

Részletes tudósításunk a következő:

A vádbeszéd.

Fabián Lajos, dr. kir. ítélőtáblai bíró, a főtárgyalás elnöke, délelőtt fél 10 órakor a folytatólagos tárgyalást megnyitotta. Konstatálta, hogy az összes vádlottak megjelentek a betegen fekvő *Mayer Józsefné* és *Göpfrieh Jánosné* kivételével.

Elnök felszólítja az ügyészt a vádbeszéd előterjesztésére.

Domokos László kir. alügyész: Az állampolgárok jogait törvény biztosítja, kötelességeket is a törvény szabja meg. Ezen jogok közt legfontosabbak azok, melyek befolyást adnak a közügyek intézésére közvetve, vagy közvetlenül, az által, hogy az állampolgárok választók, vagy választhatók. Az utóbbiak, kik a törvények végrehajtására vannak hivatva, a közhatalom ezen tényezői míg egyfelől kivételes jogokkal, hatalommal vannak felruházva s maga a törvény őket különös védelemben részesíti: ezzel szemben a törvény állítja fel a garanciáikat, a mennyiben hivatalos működésük közben hanyagság, tudatlanság, vagy rossz akaratból elkövetett mulasztásaik, visszaéléseikért fegyelmi, sőt büntetőjogi felelősséggel tartoznak.

Joguk van az állampolgároknak, a közhatalom intézőinek működését ellenőrizni, az okozott sérelmek orvoslását, a visszaélések megtorlását követelni, de ezt csak a törvény megtartása mellett, a törvény keretén belül tehetik, mert a törvény iránti engedelmesség állampolgári kötelesség, mert a törvény, melyre a király is azt mondja koronázási esküjében, hogy mind maga megtartja, mind másokkal megtartatja, szent és sérthetetlen, mert a törvény végrehajtása az állam fennállásának feltétele. A törvényt megsérteni bántatlanul nem lehet s kik azt teszik, kik a törvényen felülemelkedve valódi, vagy vélt sérelmeikért önmaguk törvénytelen módon akarnak elégtételt szerezni, azok szemben találják magukat az állammal, az állam teljes hatalmával, mely a törvényt tipró erőszakoskodás visszaverésében elmehet a legszélsőig: polgárai megöléséig.

Intő példaul szolgálnak erre a jelen bűnper alapját képező zendülésnek véres áldozatai és szomorú példát fog szolgáltatni az a szigorú ítélet, mit a vádlottak közül a bűnösökre kiszabni kérek.

E magvas bevezetés után az ügyész rátért azon okok vázolására, melyek Új-Szent-Anna község lakóit elégtelenségre birták. Első ezen okok közt a legelő-felosztás kérdése. A legelőkérdés két pártra szakította a község lakosságát, ez a két párt a legnagyobb elkeseredéssel és szivósággal folyt be a községi ügyek intézésére. A második ok a *Bauern Verein* felosztása, a melyben, a mint a főszolgabíró vallotta, nemcsak gazdasági ügyekkel foglalkoztak, de politikai kérdések, választások megvitatásával is, a mi alapszabályellenes. Arra is rájött a főbíró, hogy a Verein tulajdonkép alapszabályok nélkül működik, sőt a belügyminiszter egyenes rendelete szerint működését meg sem kezdhet.

Ilyen előzmények után következett el a bíróválasztás. Annak a pártnak, melynek vezéjeül *Osztér György* még ma is vallja magát, bírójelöltje *Schöller Andor* baromfikereskedő volt, kit a főszolgabíró nem jelölt. Diszkreczionális jogánál fogva nem mondotta meg, miért nem kandidálta, nem is kellett azt meg-

mondania, de az ügyész azt hiszi, eltalálja az okot:

Schöller annak a pártnak volt a jelölje, mely a legelő-kérdésben jogtalan aspirációkat akart sikerre vezetni s azt remélte, hogy ez Schöller révén meg is lesz. Tehát Schöller annak a pártnak volt a jelölje, mely folyton elégtelenedett s veszélyeztette a lakosság közbékjét.

A főbíróknak semmi oka nem volt, hogy ne szeresse *Jesztl Józsefet* a bírói széken látni továbbra is, a ki egyenesen erre a tisztiségre termett, a ki annak minden tekintetben megfelelt s a kinél különb bírja a községnek, sem a környéknek nem volt Schöller vallomásából egyenesen kitűnt, hogy ő nem kereste a bírói állást és hogy a főszolgabíró sem neki, ami másnak nem tett olyan ígéretet, hogy kandidálni fogja.

Attér azután az ügyész a bíróválasztás lefolyására. A főszolgabíró hangsúlyozta a népnek, hogy őt a jelölések megtételénél csakis a község érdeke vezeti, és hogy szavazni csakis a jelöltekre lehet. Midőn már *Jesztl Józseftől* az esküt is kivette. A főszolgabíró, akkor, elköszve jelentkezett *Osztér György* és szavazást kért, a mit persze a főszolgabíró el nem rendelhetett. *Osztérék* tüntetőleg kivonultak a tanácsteremből s bejöttek az alispánhoz Aradra, panaszt tenni a választás ellen.

Itt az ügyész kitér arra a kérdésre, hogy *Osztér* azelőtt nyújtotta-e át a szavazást kérő ívet, mikor már a bíróválasztás eredménye enuncziálva let, vagy előbb? E kérdés nem tartozik ugyan a bűnperre, de még is foglalkozni kell vele, mert a választás megállapítása, a közigazgatási bíróság maga kimondta, hogy az ellentétes vallomásokból a kérdést meg nem állapíthatta. A választást nem is erre az okra hivatkozva semmisítette meg. A főszolgabírónak az egész választás tartalma a'att tanúsított magatartása jóhiszemű volt, ez kétségtelen, ezt hangsúlyozza a közigazgatási bíróság ítélete is.

Mikor a deputáció Aradról visszatért, már akkor este beszéltek arról, hogy az asszonyoknak meg kell támadnia a bírót, a községhezát. Erre több tanu van. *Osztérék* is hangoztatták a vasuton, visszafelé jövet, hogy most már jöjjen az, a minek jönnie kell. A zendülést tehát tervszerűleg előkészítették a kolomposok, kik a kivitelre az asszonyokat bujtogatták fel azzal a biztatással, hogy ne féljenek, úgy sem fognak rájuk lőni a csendőrök.

A vádbeszéd a továbbiakban a község háza megostromolásának történetével, a kődobálásokkal, a csendőrök bántalmazásával s a fegyverhasználat okáival foglalkozik. A fellázadt tömeg eldkarta a csendőröktől venni a fegyvert, őket megdobálta, életüket veszélyeztette, ezeket történt a három lövés, mely három asszonyt halálosan talált. Egy pillanatra megdöbbenek ugyan a zendülők, de újból vakmerők lettek s *Engelhardt* csendőrt megragadták a zubonyánál fogva. Közbe a községhezát téglákkal állandóan dobálták, egyik ablaknak letrát támasztottak, be akartak hatolni a tanácsterembe, sőt a folyosó végéről is fenyegetőleg közeledtek. Ekkor jött az újabb sortűz, melyre két férfi rogyott össze holtan.

Hogy a rombolás mily mérvű volt, azt eléggé igazolja a bírósági szemlejegyzőkönyv. Érthető az a félelem, az a valósággal páni rettegés, mely a községhezás tartózkodókat elfogta, a kik menekülni voltak kénytelenek a tömegtől. Kétségtelen, hogy a zendülés keresztlivivői asszonyok voltak, de a tanuk vallomásából az is bebizonyosodott, hogy nagy részük van abban a férfiaknak is. A férfiak a *Jerkovits-féle* korcsmában gyülekeztek, az ostrom megkezdésekor kirohantak onnét s egyesültek az asszonyok csoportjával, kikkel azután együtt intézték a község háza megrohanását. Az asszonyok két csoportban gyülekeztek, egy kisebbben és egy nagyobbban. A kisebb csoport ment elél, a mely a csendőrök felszólítására még vissza birt volna fordulni, ha akart volna. Még akkor nem volt ott a nagy tömeg, melyre vádlottak hivatkoznak, hogy őket előre szorította s valósággal a csendőrfegyverek elé nyomta. Nagyon is jól tudták ok, hogy nekik a csendőrökkel lesz dolguk; tervszerű támadás volt ez, melyben mindenkinél ki volt osztva a maga szerepe.

Az ügyész most azzal a kérdéssel foglalkozik, a vádlottakat személyenként mennyiben terheli a bűnösség. A vádlottak a főtárgyalás alatt jobbára módosították vallomásukat, de az a beismerő vallomás, melyet a vizsgálóbíró előtt tettek meg akkor, a mikor az események friss emlékei között voltak, felük szemben bizonyítottra, *Szeiler* Antalnéra, a ki bujtogatta az asszonyokat s azt is beismerte, hogy a csendőrök szuronyától megsebesült, valamint áll *Adelmann* Károlynéra, a ki beismerte, hogy az asszonyok összetoborzásában tevékeny része volt.

Harmadrendü vádlott *Osztér György*, tagadásban van ugyan, tagadja, hogy neki a zendülés előidézésében bármi része is lett volna, de bizonyos az, hogy ő nagy hatással volt pártjára s azokra, kik az ostromban részt vettek, hogy valósággal dominálta azok akaratát. Az utolsó suszterinas is tudta *Uj-Szent-Annán*, mi készül másnap s hogy éppen *Osztér*, a nép vezetője ne tudta volna, az teljesen kizártnak tekintő. Daczára ezeknek, *Osztért büntetőjogi felelősség alá vonni nem lehet*, mert arra, hogy a zendülésben tényleg részt vett volna, bizonyíték nincs. *Vele szemben ügyész a mondott okokból a vádat elejti*. Feleljen bűneért saját lelkiismerete előtt.

Ügyész sorban foglalkozik most a többi vádlott bűnösségének megállapításával. Ennek folyamán a vádat *Ráb József*, *Totterer András*, *Köhler Bálint*, *Ráb Andrásné*, *Fusz Lipótné*, *Fritz Andrásné*, *Heuberger Mihályné*, *Mayer Keresztélyné*, *Göpfrik Jánosné*, *Müller János* (András fia), *Vile Jakabné*, *Tenczler Jánosné*, *Mayer Józsefné*, *Baumann József*, *Heuberger Antal*, *Schauer János*, *Köhler Faltin* és *Tenczler János* vádlottakkal szemben szintén elejtette, főleg azért, mert ellenük terhelő bizonyíték nincs.

A bűncselekmény büntető jogi érdemét illetőleg a btkv. 163. és 165. §-aira hivatkozik az ügyész. Jelen esetben nem a községi bíró, mint hatósági közeg ellen irányult a bűncselekmény, de egyenesen az ő személye ellen. Első sorban az erószak különben is nem a bíró, de a csendőrök ellen irányult, a kik hatósági közegek, így tehát a cselekmény súlyosabb. Tekintettel arra, hogy a bűncselekményt többen követték el, vádat emel — azok kivételével, kikkel szemben a vádat elejtette — a btkv. 165. §-ba ütköző s a 168. §. szerint minősülő hatóság elleni erőszak büntette, azonfelül *Scherrer József* ellen a btkv. 171. §-ába ütköző s annak 2-ik bekezdése szerint minősülő igaztás vétsége miatt. A büntetés kiszabását illetőleg enyhítő körülménynek tudható be, hogy bizonyos igaztosság hatása alatt tervezték a zendülést, de súlyosító ok, hogy nem azt támadták meg, ki vélt sérelmeiket okozta, hanem a bírót és a csendőröket, továbbá, hogy tervszerűleg jártak el, hogy erőszakoskodtak, hogy tudták, mi uton orvosolhatták volna panaszait, hogy öt véres áldozata van a zendülésnek. Végül számba veendő a tekintélyes kár. Tekintettel az enyhítő körülmények nagyon csekély számára, a vádlottak által elkövetett cselekményért szigorú büntetést kér.

Osztér megszabadul.

Elnök felfüggesztette az ülést arra az időre, mig a tanács a vád-elejtésekkel szemben határoz.

Az ülés újabb megnyitása után elnök kihirdeti, hogy a törvényszék az ügyész indítványát magáévá tette s a főt említett vádlottakkal szemben a vádat elejti.

Osztér és azok, kiket ez a szerencse ért, az elnök felszólítására ott hagyták a vádlottak padját s mosolyogva foglaltak helyet a hallgatók közt.

A védelem.

Negyed 12-kor került a sor a védőbeszédre.

Barabás Béla dr. hangoztatja, hogy védészetével azok nevében is mondja, kik képviseltetéssel nem bízták meg. Teszi ezt mint ügyvéd és állampolgár egyaránt, lelkiismereti kötelességből és azért is, mert ő is tagja a törvényhozó testületnek s így meg kell ismerkedni azon szimptomákkal, melyek a mai közigazgatás rosszasa mellett tesznek tanúságot.

Az *uj-szent-annai* eset is egy ilyen szimptoma, sőt több annál.

Két éves jubileumot ülünk ma: éppen ma két éve történt a bűncselekmény tárgyát képező esemény, mely azóta előidéző okaiban kicsivé törpült. Igazolja ezt eléggé, hogy az ügyész több vádlottal szemben a vádat elejtette.

Keresi beszéde további folyamán azon okokat, melyek vádlottakat a bíróság elé hozták. Nyugodt, csendes emberek valamennyien, a kikkel nyugodtan, csendesen kell bánniok a hatóságoknak is, hogy jó példát adjanak nekik a törvények előtti meghajlásra. A legelő-kérdés tiz-tizenöt év óta kísért, a nép túrta a zaklatásokat megadással és türelemmel. Védő láttára a kis-moróczi pusztára vonatkozó eredeti szerződést, amely szerint ez a legelő soha fel nem osztható. A *szent-annai* szegény nép azt hitte, neki van igaza és ezért elégtelenedett.

A *Bauern Verein* kérdésében csak azt jegyzi meg, hogy ez az egyesület jogos alapon állott, az egyesület felosztása a nép előtt jogtalan, igazságtalannak tűnt fel. Hogy az egyesületben politizáltak, az meglehet, megteszik ezt minden egyesületben, ha okot és alkalmat adnak rá a napi események.

A zendülés közvetlen okának a választás körüli önkénykedést, a *Jesztl József* személye elleni gyűlöletet s a csendőrök ügyetlenségét tartja. A csendőrök, ha kellő időben kimentek volna a község háza elé, oda a tömeg be nem juthatott volna s elő nem idézi a ma két esztendeje történt végzetes eseményeket.

A néptent végzetes események kötelezettsége van, ezzel szemben legalább azt a kis jogát, hogy azt válaszolja meg, akit akar, tartásuk tisztelgésben a törvény emberei s engedjék kifejezésre juttatni. A nép látta, hogy a gazdag ember fia kiszabadul még a katonaság alól is, de az övé nem: hogyan gondolkozik ez a szegény nép a jogegyenlőségről? Ilyen körülmények közt nem csoda, ha népvézérek akadnak, kik a népet jogaikról felvilágosítják s azt vezetik. Ne adjanak a gazdagok, jobbmódu emberek törvénytelenességgel példát a népnek törvényszegésre, akkor nem lesz annyi baj.

A *szentannai* nép bíróválasztási jogot nem gyakorolhatta szabadon, *Jesztl Józsefet* valóságosan ráerőszakolták a nyakára. A diszkrétionális joggal tudni kell élni, figyelembe kell venni a nép akaratát, kivánásait, ez is hozzátartozik a diszkrétionális jog gyakorlásához, nem pedig a merev álláspont és visszautasítás.

Schöller nem vágyott a bírói állásra, nem hajhászta a népszerűséget, nem is volt az ő személye ellen kifogása a főszolgabírónak. Hogy a főbíró miért nem jelölte, ennek okait, ha a választók előtt és felebbvaló hatósága előtt nem is tartozik elmondani, de itt a bíróság előtt köteles lett volna, mert bűncselekményről van szó, a melybe a kandidáció-kérdése jelentősen bejátszott.

Védő azon tanuk vallomását, kik a választást vezető főbíró eljárása mellett kedvezően vallottak, úgy tiszteli fel, hogy ezt *kényszer* alatt tették, különben a főszolgabíró éreztette volna velük a hatalmát.

A csendőröktől egyenes ügyetlenség volt az, hogy beszorultak a tanácsterembe és nem csináltak semmit, daczára annak, hogy a tömeg fenyegető fellépéséről tudomásuk volt. Ha a csendőrök kellő időben lépnek közbe, akkor még, midőn a nép a község háza udvarára nem nyomult be, nem történt volna meg a zendülés nem esett volna annak áldozatul öt ember s nem ülnének ma itt a vádlottak. A katonaság kirendelését s az ostromállapotot a védő *nevelés*es *komédiának* mondja, melylyel a lázadás jellegét akarták rásütni a községre.

Védő a vizsgálóbíró előtt tett vallomásokat, a vádlottakra nézve nem fogadja el terhelő bizonyítéknak, sem a tanuk terhelő vallomását, a kik vallottak akkor ész nélkül tücsköt-bogarat, csak hogy menekülhessenek a bíróság s a csendőrök keze közül. Egyenként foglalkozik most a váddal terheltekkel s azt igyekszik bizonyítani, hogy valamennyien ártatlanok és el nem ítéltetők. Szűk folyosón, hirtelen találkoztak a csendőrökkel, hátulról taszította őket a tömeg, e miatt nem bírtak mozdulni és elkotródni. Ha kimentettek volna, nem adtak volna okot a csendőröknek fegyverhasználatra. Több tanu eskü alatt vallotta, hogy

előbb a csendőrök lőttek, csak az után dobált a nép téglákkal. Molnár csendőr szuronyát pedig azért fogta meg az agyonlőtt asszony, mert nem volt bolond, hogy a szuronyal ledöfesse magát. Egyszerűen el akarta testéről háritani a fegyvert, ezért kellett meghalnia.

A nép szándéka egyszerűen az volt, hogy a bírót megszegyenítse, egyéb semmi, főleg az nem, a mit a vádhatóság tulajdonít a terhelteknek. A megszegyenítés a nép szokott tréfája azokkal szemben, a kit nem szeret. Ez a sváb népnél mindenfelé divatozik. Semmiféle momentum nincs arra, mely igazolná, hogy vádlottak a htkv. 165. §-ában körülírt bűncselekményt tervezték és akarták végrehajtani. Sem a bíró, sem a csendőrök ellen nem követték el az érintett tettet, nem is látták a csendőröket egész addig, míg elébük nem kerültek a hátul állók nyomása miatt. Jesztl József pedig már akkor nem volt hatósági közeg, mert még nem volt törvényesen megválasztott bíró. Izgatással csak egy ember van vádolva, Scherer József, ez ellen sincs bizonyíték, ő is határozottan felmentendő.

A vádhatóság felbujtót, vagy vezetőt egyáltalán nem nevezett meg, e czímen tehát senkit elítélni nem lehet. Legfeljebb a 170. és 171-ik szakaszok szerint lehetne megbüntetni. A kártétel és rombolások miatt, de ezért felelősségre nem vonattak. Reájuk csak a kihágási törvény 40-ik szakasza lenne alkalmazható, mert rendzavarást okoztak a csoportosulással s a csendőröknek nem engedelmességek. E kihágás 8 napig terjedhető szabadságvesztéssel büntethető. Hogy öt véres áldozat volt, az a csendőrök ügyetlenségének a rovására esik, nem a vádlottakéra. A mi a kár nagyságát illeti, annak megállapításában a községi előjáróság nagyképűségét látja. Vádlottaknak sem anyagi, sem más erkölcsi érdek nem állott a hátuk mögött, mint a polgári jogok megvédelése. Annál szebb, annál ideálisabb, hogy ezért éppen az asszonyok álltak sikra. Mindezt kéri enyhítő körülményül betudni, valamint azt is, hogy a községi házáig menve, semmi akadályba nem ütköztek. Kéri ugy is, mint ügyvéd, ugy is, mint országgyűlési képviselő, ugy is, mint állampolgár az összes vádlottak felmentését.

A viszonzválaszok.

Domokos László alügyész replikájában kiemeli, hogy a védő a vádak egész özönét zudította a főszolgabíró ellen, a kiról pedig a közigazgatási bíróság is kimondotta, hogy jó-hiszemüleg járt el és törvényszegést nem követett el. A Jesztl elleni ellenszenv nincs beigazolva. A csendőrök ügyetlenségével nem vádolhatók, mert ők a legjobb pozíciót választották ki, a honnét a népet visszazsoríthatják. Ha a községi háza előtt foglaltak volna állást, bizonyos, hogy a nép lefegyverezte s talán agyon is verte volna őket. A tömeg nagyon is jól tudta, hogy a csendőrök a községi házában vannak, e körülménnyel számoltak a zendülők s tervszerűleg vitték keresztül a meg-rohanást. Az is bizonyos, hogy ha az asszonyok állóhelyükön csak megfordultak volna, ha már vissza nem is mehettek, a csendőrök nem használták volna a fegyvert, mert nem lett volna szabad használniok. Vádindítványát egész terjedelmében fenntartja ugy a bűnösség megállapítása, mint a minősítés tekintetben. Hogy kik érdemelnek súlyosabb büntetést, kik voltak a felbujtók, vezetők, annak megállapítását a törvényszék belátására, igazságosságára bizza. Szigorú ítéletet kér.

Barabás Béla dr. mindössze pár szót mond viszonzválaszában s újból felmentő ítéletet kér.

Ítélet előtt.

Elnök most egyenkint felszólítja a vádlottakat, akarnak-e még mentségükre valamit felhozni?

Mind nem-mel felelt.

Elnök délután fél 2-kor a tárgyalást be-rekesztette s az ítélet kihirdetésére szombat délelőtt 10 órát tűzte ki határidőül.

A tárgyalás befejezése után Oszter György odament az elnökhöz s pár kacskaringós mondatban köszönetet mondott a törvényszék igaz-

ságosságáért azok nevében, kikkel szemben az ügyész indítványa alapján a vádat elejtették.

Az elnök szó nélkül hallgatta a népvezér áradozó hálalkodását s intett neki, hogy elmehet, nincs vele dolga a törvényszéknek.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Péntek: Ejjél után, vigjáték. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Madarász, operette. (Páros bérlet.)

Ejjél után.

— Bemutató előadás. —

— Ugyan kérem, doktor ur — így szólít meg egy szép hölgy a földszinten — ez volna az a darab, mely a Nemzeti Színházban is előadásra került?

— Hát édes nagysám — mondám én zavartan — ha nem olvastam volna annak idején az összes fővárosi lapokban, hogy igenis ez az a darab, magam is kételkednék benne.

— Hát magyarázza meg uram, hogyan történhetett ez?

— Asszonyom! Ismeri kegyed a bibliai számár históriáját?

— László mondta el az első felvonásban. Mit akar ezzel mondani?

— Azt asszonyom, hogy a bibliai számár nem halt meg, hanem csak aluszik és némelykor felelész-tik a Nemzeti Színház színpadára!

A hölgy, ki velem együtt botránkozott meg a ruai páratlan sületlenség felett, ebben a magyarázatban, ugy látszik, megnyugodott.

A mi színházunk vezetősége ellen ne legyen panasz, hogy ezt az „Ejjél után“ című 3 felvonásra felosztott galimathiaszt színre hozta, őt fedi az a körülmény, hogy a budapesti Nemzeti Színház birrióbizottságát is vaksággal büntette meg az isten.

Micsoda társaság az, amely ma élénk lett vezetve! Egy háziur, ki tánczestélyt rendez és meghívoda olyanokat is, kiket sohasem ismert, kiket a társaságban senki sem látott még; egy fiatal hölgy, ki késő éjszakán egyedül szalad gyalog haza; egy fiatal házaspár, ki indokolatlanul duzzog egymásra, egy férj, ki eloltja a villanylámpákat, hogy megcsókolhassa a feleségét és helyette annak barátnőjét csókolja meg; egy nyomorult házmester, ki azért, hogy késik a kapunyitással, bennünket egy fél órán át tartó sületlenség meghallgatására kárhóztat; két agglegény, kik ugy cseppennek a színpadra, mint Pilatus a kredóba csak azért, hogy egy pár Kakas Márton vagy Magyar Figaró-féle viccet applikáljanak és ezek mind csak azért, hogy a szellemtelenség, az üres fecsegés magas iskoláját végig lovagolják a világot jelentő deszkákon a közönség unalmára és boszantására.

Ez a darab igazán nem a színpadra, hanem a kihágási bíró elé való, és méltó jutalma nem lehet más, mint két heti magánzárka, szigoritva azzal, hogy mindennap adassék be a szerzőnek szellemének ezen férges gyümölcse.

Ha tény az — valóban nem is merem hinni, hogy a Nemzeti színház érdemesnek tartotta az előadásra — akkor legfőbb ideje, hogy a Nemzeti színház leromtoltassék és helyébe egy új építtessék, melyből ily darabok ki lesznek küszöbölve.

Nem tartom érdemesnek, hogy ezzel a szerencsétlen művel bővebben foglalkozzam, a közönség, mely azt ma végig nézte, maga megalkotta róla véleményét és ez nem egyéb, minthogy inkább sohase hozzanak le a Nemzeti színház műsorából darabokat, ha ilyenek — bizonyára protekcióból — oda kerülhetnek.

Siralmas volt látni, hogy az egyes szereplők, mily kelletlenül és kedvetlenül játszották meg szere-

püket. Szegény színészek, kiket a színházi fegyelem ily butáknak készített lenni.

A Borszem Jankó Cziczeszbejszere egy új átkozódásra tett szert: „Menjél a színházba és nézd végig az Ejjél után darabot!“
Carolus.

* A kassai színház bérbeadására nézve, mint Kassáról sürgönyzik, mai napon határozott az ottani színügyi bizottság. Eszerint további három évre is Szendrey Mihály lesz az ottani színház igazgatója.

* Kopácsi Juliska német színpadon. Míg a fővárosban egyre külföldi énekesnőket szerepeltetnek s a magyar művésznőket mellőzik, addig a külföldön méltányolják a tehetséget, a minek fényes bizonyítéka, hogy a berlini „Theater des Westers“ egy magyar énekesnőt, Kopácsi Juliskát szerződtette igen fényes feltételekkel. A magyar színészet tehát ismét elvesztette egyik ünnepelt és kedvelt művésznőjét.

* Burmester Villy, aki még csak az imént gyönyörködtette a fővárosi közönséget kiváló művészetével, vasárnap már Párisban hangversenyezett. A Coloune karnagy vezetése alatt rendezett nagy zenekari hangversenyben működött közre. Kizárólag Bach-féle kompozíciókat játszott és minden egyes előadásával zajos tetszést keltett.

* A Kölcsey-egyesület pénteken, január 18-án délután fél öt órakor tartja hatodik (utolsó) felolvasó estélyét a városháza dísztermében. A változatos műsor a következő:

1. Páris, irta és felolvassa Katona Béla. 2. Godard Károly, Andalouse, Caprice spagnol, zongorán előadja Löffler Margit urhölgy. 3. Költemények, irta és felolvassa Farkas Ferencz. 4. Schubert, dalok, czimbalmón előadja Koiss Géza. 5. Részlet az „Afrikai nő-ből, éneklő Róth Margit urhölgy. Helyárok: Ülőhely egy korona, belépő díj 60 fillér, karzat 20 fill. Tagok félárát fizetnek. Jegyek kaphatók Klein, Képpich, Kerpel, Krispin és Révész urak üzletében.

Hatvanéves pénztintézet.

(Az aradi első takarékpénztár igazgató-választmányi ülése.)

Arad, január 17.

Az Aradi első takarékpénztár igazgató választmánya rendes évnegyedes ülését ma délután tartotta gyoroki Andrányi Károly igazgató elnökle alatt. Az ülésen a választmányi tagok csaknem teljes számban együtt voltak. Nagy örömmel értesültek a betérjesztett kimutatások alapján az intézet fokozatos előhaladásáról és üzleti emelkedéséről. A választmány nevében Steiner Ferencz az elért szép eredményért lelkes, meleg szavakban mondott köszönetet az igazgatóságnak, de főleg az intézet élén álló vezérigazgatónak, Ottenberg Tivadar-nak, a ki fáradtságot nem ismerő munkával és törhetlen ambícióval dolgozik azon, hogy a fennállásának immár hetedik évtizedébe lépő pénztintézet hosszú és tartalomdu sikerekre tekintessen vissza.

Az ülés lefolyásáról a következő részletes tudósításunk számol be:

Elnök az ülést megnyitván, azt határozatképesnek jelentette ki és felkérte a vezérigazgatót a forgalmi kimutatás és a zárszámadások előterjesztésére. Mielőtt Ottenberg az adatokat felsorolná, a lefolyt üzletévre röviden visszpillantva konstataálja, hogy az elért eredmény, dacára annak, hogy tavaly igen kedvezőtlenek voltak a gazdasági viszonyok, minden irányban és teljesen kielégítő, mert a tiszta nyereség 3000 koronával több az előző évinél, a betétálladék pedig közel 300,000 koronával emelkedett. Az elért tiszta nyereség lehetővé teszi, hogy ne csak a tavalyi 160 koronában megállapított osztalék fizetessék ismét, hanem e mel-

A Nemzetközi baleset elleni biztosító társaság balesetből eredő halál és teljes rokkantság esetére 3000 koronát, illetőleg a rokkantság mértékének megfelelő összeget biztosít az Aradi Közlöny előfizetőinek.

lett tetemes összegekkel dotáltassanak az intézet különböző alapjai.

Felemlítette Ottenberg a továbbiakban, hogy az intézetnek a lefolyt évben az üzletágak egyikében sem voltak veszteségei, a mit a választmány örvendetes tudomásul vett. Ezek után felolvasták a lefolyt évi forgalmi kimutatást, valamint az 1900. évre vonatkozó zárszámadásokat, melyekből kitűnik, hogy az elért *tiszta nyereség* a múlt évi áthozatallal együtt körülbelül 216,000 koronára rug.

A vezérigazgató ezzel kapcsolatban felhívja a választmány figyelmét arra a nevezetes körülményre, hogy az intézet az idén *fennállásának hatvanadik évét* tölti be. Ezt az alkalmat az igazgatóság arra akarja felhasználni, hogy egyrészt az intézet tisztviselői érdekében tegye emlékeztetessé az ünnepélyes fordulót, másrészt pedig *nagyobb jótékonykezélu adományt* osszon szét a közhasznú és humánus intézmények közt. E célból javasolja az igazgatóság, hogy a tisztviselői nyugdíjalap javára a múlt évi nyereségből 10,000 korona fordíttassék, jótékony adományokra pedig 5000 korona. (Ez utóbbi nemes elhatározásról lapunk más helyén emlékezünk meg).

A választmány egyhangu lelkesedéssel járult hozzá ez összes javaslatokhoz, mire az igazgató választmány nevében *Steiner Ferencz* meleg szavak kíséretében azt indítványozta, hogy a gyűlés az igazgatóságnak és *Ottenberg Tivadar* vezérigazgatónak az elért fényes eredményért és a jótékony célra szánt nemes tettért *jeqyzkönyvi elismerést és köszönetet szavazzon*. Az indítványt egyhangulag elfogadták.

Végül megállapították, hogy a hatvanadik évi rendes közgyűlés *február hó 3-án d. e. 10 órakor* lesz.

Miután még az intézet *kisebb hivatalnokainak* fizetését *felemelték*, *Andrényi Károly* elnök az ülést berekesztette.

Vasbot és revolver a szabadkai városi közgyűlésen

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Szabadka, január 17.

Múlt év szeptember havi szabadkai közgyűlésen botrányos jelenetek játszódtak le a közgyűlési teremben. A polgármesteri jelentésben valami képekről volt szó. *Mamuzsich* polgármester megfestette a tanácsterem részére elődeinek, többek között néhai *Mukics János* polgármesternek arczképét is.

Mamuzsich Ágoston ügyvéd, városi törvhat. biz. tag, aki legelkeseredettebb ellensége a polgármesternek, gunyosan megjegyezte, hogy nagyon csodálja, hogy néhai *Mukics* polgármester arczképét is megfestette, holott annak idején legádázabb ellensége volt.

A polgármester erre dühösen fölugrott és kölcsönös sértegetések után a sarokból előkapta a vasbotját és *Mamuzsich* Ágostonra rohant, de föltartóztatták, ez utóbbi pedig *revolvért szegzett a polgármesterre*, de szerencsére lefegyverezték.

Ebből a kinos ügyből kifolyólag a széksértési kereset is megindult, de a felek kölcsönösen bocsánatot kértek és ezt simán elintézték. A polgármester még ugyanazon napon provokálta *Mamuzsich* Ágostont, aki megtagadta az elégtételt, ellenben följelentette ellenfelét nyilvános becsületsértés, közcsend elleni kihágás és párviadalra való kihívás miatt.

Ebben az ügyben folyt le ma délután a tárgyalás *Csiky Imre* kir. aljárásbíró előtt. A vádhatóságot *Vild Károly* ügyészségi megbízott

képviselte, a polgármestert *Békeffi Gyula* dr. ügyvéd védte. A felek, valamint a tanúk is *Vermes Béla* országgyűlési képviselőn kívül megjelentek. Első sorban a feleket hallgatták ki, *Mamuzsich* polgármester képviselője viszont vádat emelt *Mamuzsich* Ágoston ellen nyilvános becsületsértés miatt.

Birkáss Lajos, *Farkas Zsigmond*, *Szárajlics Tivadar*, *Szalay Mátyás* tanúk előadták a főnti tényállást. *Vojnich József* dr. tanu vette ki *Mamuzsich* Ágoston kezéből a revolvért, *Vojnich Máté* tanu pedig a polgármester megbízotta volt, aki *Vermes Bélával* agyütt elégtételt kért *Mamuzsich* Ágostontól.

A bizonyítási eljárás befejezése után *Mamuzsich* Ágoston a tárgyalás elhalasztását kérte, miután *Vermes* tanu nem jelent meg. de ezt a járásbíró elutasította.

Ezután az ügyészségi megbízott mondta el vádbeszédét, közcsend elleni kihágással, nyilvános becsületsértéssel vádolván a polgármestert, a párviadalra való kihívás vádját ejtette.

A védő és *Mamuzsich* Ágoston beszéde után *Csiky* albiró kihirdette az ítéletet, amely szerint *Mamuzsich* Lázárt nyilvános becsületsértés vétsége miatt *12 napi fogházra átváltoztatható 240 korona fő- és 3 napi fogházra, átváltoztatható 60 korona mellékbüntetésre*, életveszélyes fonyegetés által elkövetett közcsend elleni kihágás miatt *80 korona fő- és 20 korona mellékbüntetésre ítélte*. — *Mamuzsich* Ágoston közcsend elieni kihágás miatt *15 napi fogházra átváltoztatható 300 korona pénzbírságra* ítéltetett. A felek és védők főlebbezést jelentettek be. Már késő este volt, mikor az ítélet kihirdették.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 19. Az aradi mérnök- és építész-egylet estélye (Központi szálló.) — Az arad-gáji önkénytes tűzoltókar tánczestélye (Gáji községi iskola.)

Január 26. Az aradi posta- és távirba altisztek tánczestélye (Fehér kereszt.) — Az aradi iparosifjak önképző- és betegsegélyző-egyletének szórakoztató estélye (Arenae-pület.)

Január 27. Az aradi mérnök- és építész-egylet estélye (Központi szálló.) — A csermői tűzoltó-egylet tánczestélye (Kaszinó.)

Február 1. Az aradi waggongyári önkéntes tűzoltókar tánczestélye (Városliget.)

Február 2. Tanítók bálja (Polgári iskola.) — Az aradi hivataloszolgák bálja (Színházi sörcsarnok.) — A Máv. altisztek tánczestélye (Központi szálló.)

Február 3. Az aradi mérnök- és építész-egylet estélye (Központi szálló.)

Február 9. Az aradi iparosok tánczestélye (Fehér Kereszt.)

Február 16. A Máv. aradi flókműhely munkásainak tánczestélye (Városliget.)

(=) **A waggongyári tűzoltók mulatsága.** Az aradi waggongyári önkéntes tűzoltókar saját alapja javára február hó 1-én, a városliget vilanyfényvel ujonnan berendezett disztermében a waggongyári munkás- és Erdélyi Tóni kedvelt cigány-zenekarok közreműködése mellett zártkörű tánczvigalmat rendez. Belépti-díj: Előreváltott személy-jegy 1 korona 60 fill., család-jegy (2 hölgy, 1 férfi) 3 korona 40 fill. Az esti pénztárnál: személy-jegy 2 korona, család-jegy 4 korona. Jegyek előre várthatók: *Ernyei Gyula*, *Pick Ernő*, *Külényi C.* és *Társas és Keppich Zs.* urak üzleteiben, valamint a rendező bizottsági tagoknál.

(=) **A csermői tűzoltó-egylet felszerelésének beszerzésére folyó évi január hó 27-én, a kaszinó termeiben a „Jancsi” zenekarának közreműködése mellett zártkörű tánczvigalmat rendez.** A rendezőség tagjai: *Vértán Ernő*, *Berkes Armin*, *Holländer Miksa*, *Papp Nándor*, *Scheer Lajos*, *Flamm Bertalan dr.*, *Rauch Alfonz*. Belépti-díj személyenkint 1 korona. Az estélyen, mely 9 órakor kezdődik, felülfizetéseket köszönettel fogadnak.

Ingyen kenyér!

— Ujabb adakozások. —

Arad, január 17.

A Tabajdi-utcza, mióta benne a kenyeres bolt megnyilt, a legélénkebb utczák egyikévé lett. Reggel 8 órakor már gyűl oda a szegények nagy sora és most már a helyzet körülményei egy egész órával előbbre tolták a bolt megnyitását.

A kiosztással foglalkozóknak nem marad egy percnyi idejük sem a pihenésre. A forgalom 11 óra felé érte el a legmagasabb fokát, a mikor szűknek bizonyultak a kiosztás helyiségei. Déli harangszó előtt egy félórával a mai napra előirányzott kenyérmennyiség *teljesen elfogyott*. A telefonon ekkor összeköttetésbe léptünk *Klein Ignác* helybeli sütővel és nála rendeltünk azonnali szállításra ugyanannyi kenyeret, mint a mennyit még tegnap a mai napra számítottunk. Az előirányzat tehát megkészsereződött és d. u. 4 óráig *az összes utánrendelt mennyiség is elfogyott*.

A mai napon szintén *czeren felül* jöttek el az éhézők a boltba, köztük ma is sokan ajánlólevelekkel, kiknek mindannyioknak jutott *Brasch S.* friss tejéből, *May K.* és fia ingyen kenyereből, a hentesek és mézszárosok és *Féjer Gyula* természetbeni adományaiból is.

Szép jelenet volt az, amidőn a leányiskolából a kis leánykák hazaindulva, hosszú sorban bejöttek a kenyeresboltba és az ott levő perselyekbe dobták be megtakarított ozsonna-pénzeiket.

Egy beteges asszonyka jött ma a boltba két kicsiny gyermekével, kik közül az egyik három, a másik két éves. Mikor figyelmeztettük, hogy a kicsikéket a nagy hidegben hagyja otthon, megkapja ő úgy is a nekik szánt kenyeret, a kis két éves leányka sirva mondta:

— En akajok jönni, itt meleg van!

Es a kicsikék oda huzódtak a kályhához és ott jóízűen költötték el a friss kenyér mellé a meleg tejeckét.

Tegnap azzal a szives kéréssel fordultunk az emberbarátokhoz, hogy a boltban foglalatostokozók kisegítésére vállalkozni sziveskedjenek és ma már egy áldott szívü uri nő, *Halász Jenő* főmérnök neje megjelent a boltban és a legnagyobb készséggel, a nő finom érzékével teljesítette önként magára vállalt nemes munkáját. Hiszszük és reméljük, hogy e szép példát többen fogják követni, hisz ezzel a munkálkodással Istennek tetsző dolgot művelnek.

A közönség érdeklődése az ügy iránt folyton növekszik. Ma is igen sokan jelentek meg a társadalom előkelőségei közül, kik valamennyien a legnagyobb elismeréssel adóztak mindazoknak, akik ügybuzgóságukkal elősegítik a nemes célt. Ott voltak *Vásárhelyi Béla* főrendiházi tag, *Hász Sándor* kir. tanácsos, *Institoris Kálmán* főjegyző, *Révész Adolf* főfelügyelő, *Neuman Dániel*, *Neuman Samu*, *Böhm Adolf*, *Bing Vilmos*, *Ring Géza*, *Weisz Sándor*, *Weisz Márkus*, *Kovács Jakab* vasuti felügyelő stb.

Azok közül, kik fáradoznak ez ügyben különösen ki kell még emelnünk *Grünblatt Mór* okleveles tanítót, *Eisele* negyedmestert és *Pless Hermann* urat, ki lekötelező szi-

vességgel mindennap megvendégeli a kenyér kiosztásban fáradozókat.

A *Széchenyi-gőzmalom* igazgatósága a jó ügy iránt való szeretetének és érdeklődésének azzal adta bizonyosságát, hogy ma értesített bennünket, mikép az ingyen kenyérhez természetben járul, a mennyiben az ő ismert kitűnő lisztjéből fog szállítani, hogy abból az éhezőknek kenyeret süttessünk.

Az adományok ma is szép összegben folytak be szerkesztőségünkben és a kenyeres boltban. Első helyen áll a *Victoria* takarékos és hitelintézet 100 korona adományával, mely intézet, tapasztalva azt, hogy az éhezők nagy részét a román ajku szegények képezik, tekintélyes összeggel sietett nyomoruságukon enyhíteni.

Dengl Rezső ur a következő levél kíséretében küldött 12 darab kenyeret az éhezőknek:

Kocsimmal küldök 12 darab kenyeret azon kérelemmel, sziveskedjenek azokat az éhezőknek kiosztatni.

Ifj. *Pecsenye* István 5 osztályu tanuló dicséretes buzgalommal teljesített gyűjtéséről ezzel értesít bennünket:

Egy darab gyűjtővet ide mellékelve, az iskolában gyűjtött négy korona kíséretében, kérem azt a rendeltetési helyére juttatni.

Egy ismeretlennek maradni akaró városi végrehajtó ezt írja:

Hivatásom által volt és van elég alkalom meggyőződni, hogy mennyire szükséges a jelenlegi időben a nélkülözőkön segíteni. Ezért el nem mulasztom, hogy tölem telhető kis összeggel ne járuljak az adakozók sorába, miért is mellékelve küldök öt koronát az ingyen kenyér beszerzésére.

Hegyesi F. és neje következő levelet írja:

Tisztelettel tudatom, hogy ígéretet tettem egy pár hóval ezelőtt, hogy naponta az első bevételt, mely üzletemben bejön, Szt.-Antal szegényeinek félreteszem és adandó alkalomkor vagy kiosztom, vagy rendeltetési helyére juttatom. Fogadja tehát tek. szerkesztő ur csekély összetakarított fillérei Istennek és az ő szenteinek dicsőítésére és szegény embertársaink nyomorainak enyhítésére. Az összeg, amit itt küldök, tizenhat korona.

Gyűjtőveken küldöttek be nagyobb összeget még *Kovács* nővérek, *Zombori* Béla, *Kohn* Hajnalka, *Szeberényi* János, *Joanovits* Sándor, ifj. *Pecsenye* István, *Vincze* Lajos.

A mai adakozások a következők:

	Korona
„Viktória” takarékos és hitelintézet ...	100.—
Kovács nővérek gyűjtése ...	40.—
Aradi Kossuth-asztaltársaság... ..	30.—
Zombori Béla gyűjtése	18.—
Hegyesi F. és neje	16.—
Kohn Hajnalka gyűjtése	10.50
Polonyi Jenő dr	10.—
Helén és Beki	10.—
Issekutz László dr.	10.—
M. K.	10.—
Holländer Ignác	10.—
Marek Samu	10.—
Kertay Edéné	6.—
Dr. Bak Sománé	5.—
Szeberényi János gyűjtése	5.40
Joanovits Sándor gyűjtése	5.—
N. N.	5.—
Lőwinger Ilonka és Margitka	4.—
Csészi Imre	3.—
Weisz Móricz	3.—
Vincze Lajos gyűjtése	2.40

Varjassy János (Uj-Szent-Anna) ...	2.—
Nagy Kálmán	2.—
Halász Józika	2.—
Filléres adományok... ..	1.15
Schwarz Manczika	1.—
Schwarz Bandika	1.—
Geller Matyika	1.—
N. N.	—30
Reich Manóka	—20
Czakó Miczike	—20
Mai gyűjtésünk összege	324.15
Hozzáadva a tegnapi gyűjtött összeget	3834.26
Eddigi gyűjtésünk	4158.41

*

Kovács nővérek gyűjtőiben adakoztak: Rozvány György 5 kor, Kovács Jakab 4 kor, Dörner Emil 4 kor, Steinitzer Józsefné 8 kor, Kovács nővérek 3 kor, Denk nővérek 3 kor., Krenner Géza, Krenner Vilmos, Persa Peterné, Simon Margit, Dóry Jenő 2—2 kor, Krenner Zoltán, N. N., Reiner Ede 1—1 kor. *Osszesen 40 korona.*

Zombori Béla fodrasz gyűjtőiben: Lukácsi Lajos 10 kor, Szirmay Károly, Guttman Samu, Grósz Zsófia 2--2 kor, Zombori Béla 1 kor, T. R. 40 fillér, N. N. 40 fillér, N. N. 20 fillér *Osszesen 18 korona.*

Kohn Hajnalka gyűjtőiben: Birer N.-né 2 kor, Kun Ignác, Csépes János, Gebey Mihály 1—1 kor, Kovács Imre 60 fillér, N. N. 90 fillér, Csépes Jánosné, Margitka 50—50 fillér, Szemök Istvánné, Kovács Sandor, Német Sándorné, Raskó Imre, Gizi, Terék Istvánné 40—40 fillér, Géczy Etel, Kohn Elza, Dániel Panna 20—20 fillér. *Osszesen 10 kor. 50 fillér.*

Szeberényi János ivén: Isztray Géza, özv. Greén Alajosné, Greén Jolán, Szeberényi János 1—1 kor, Fodor Mariska 40 fillér, Kemény Antal, Csánye Margit, Kopacsek István, Gyula bácsi, Ferenczy Irénke 20—20 fillér. *Osszesen 5 kor. 40 fillér.*

Joanovits Sándor ivén: Joanovits Sándor, Kabdebo Pista, Kabdebo Jozefin, Kabdebo György, Kabdebo Andor 1—1 kor. *Osszesen 5 korona.*

Ifj. **Pecsenye István** 5 ik oszt. tanuló ivén: Ifj. Pecsenye István 1 kor, Titsch Gáspár 60 fillér, Papp László, Reichor László, Altmann Rezső 20—20 fillér, Bányász Henrik, Huszerl Dániel, Kutányi Sándor, Bányász Jenő, Braun Rezső, Boros Béni, Dörre Jenő, Németh Gyula, Spádi Árpád, Diváld Mátyás, Waninger Ferencz, Geiringer Andor, Déghy Aladár, Ditrichstein Viktor, Boros Dezső, Donath Gyula, N. N., olvashatlan név 10—10 fillér. *Osszesen 4 korona.*

Vincze Lajos gyűjtése: Polya János, Lázár Ferencz, Kurticsán Miklós, Kurticsán János, Vincze Lajos, Andrassy György, Alitsán Lázár, Kurticsán György, Moissa Péter, Aliman Tibor, Buda György, Andrassy Pál 20—20 fillér. *Osszesen 2 kor. 40 fillér.*

*

Gyűjtőivel mindenkinek, aki hozzánk fordul, szivesen szolgálunk.

Csalással vádolt grófok.

(És a kijátszott detektívek.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 17.

Koritovszky Konstantin grófnak sok baja volt már a budapesti rendőrséggel, illetve a rendőrségnek ő vele.

Legutóbb *Heiningen* Ede gróffal együtt elhitették *Benyovics* Adolf butorkereskedővel, hogy birtokuk van Czecczen, házuk Budapesten s így sikerült nekik háromezer forint értékű szőnyeget venniük tőle, természetesen váltóra. De az is természetes, hogy *Benyovics* hamarosan meggyőződött arról, hogy a váltó három krajczárt sem ér, nemhogy háromezer forintot s amikor így kiábrándult vevőiből, feljelentést tett ellenük a törvényszéknél család miatt s a törvényszék a két gróftól vád alá helyezte.

November 17-ére volt ellenük kitűzve a végtárgyalás, de *Koritovszky* nem jelent meg, mert beteg volt, *Heiningen* Ede pedig már akkor ismeretlen helyre költözött, úgy, hogy az idézést sem tudták neki kézbesíteni.

A tárgyalást akkor elhalasztották, de az újabb tárgyalásra már *Koritovszky* sem tudták kézbesíteni az idézést, mert ő is eltűnt a fővárosból. Erre elrendelték a két gróf körözését, de hiábavaló volt minden, nem kerültek kézre.

Pedig *Koritovszky* gróf azóta mindig Budapesten tartózkodott s többek között tegnap is megtréfálta a detektíveket. Ugy történt az eset, hogy a gróf ur este kilencz óra tájban beállított az Angol királynő szálloda kávéházába s egy asztalhoz letelepedve, konyakot rendelt.

— De finom francia konyakot hozzon ám! — szolt utána a pinczérnek.

Az ismerős hangra egy uri ember felütötte a fejét egy ujság mögül, de csakhamar ismét eltakarta az arcát. Ez az ur *Benyovics* volt, a butorkereskedő, akinek háromezer forintja siratja a gróf urral való ismeretségét. *Benyovics* felismerte *Koritovszky* gróftól. A pinczért magához rendelte, egy ötöst nyomott a markába és kocsin a főkapitánysághoz küldte, hogy hozzon hamarosan két detektívet, mert a kávéházban van *Koritovszky* gróf, a régóta körözött család.

A pinczér hiven teljesítette a parancsot és csakhamar visszatért két detektívet. A kávéház utcái bejáratán mentek be, míg *Koritovszky* a kapu alatt lévő ajtó mellett ült. Éles szeme azonnal észrevette a pinczér mögött a két detektívet, felugrott az asztaltól és téli kabátját, meg a kalapját hátrahagyva, kiugrott a kapu alatt lévő ajton. Kint kocsiba vetette magát s kocsija hamarosan eltűnt a detektívek szemei elől, akik szintén kocsin követték.

Alig telt bele egy negyedóra, *Koritovszky* gróf visszatért a kávéházba, kifizette konyakját, s elvitte a téli kabátját és kalapját. Nemsokára utána a detektívek is visszahajtottak a kávéházba, de a gróf urnak már csak hült helyét találták. Azóta mindenfelé keresi a rendőrség, de nem tudja megtalálni. Pedig *Koritovszky* gróf a Zuglóban lakik, a Jókai-utcában. Itt éli szép csöndesen a napjait, egy volt orfeumi virágárusleány társaságában.

Művészeti botrány.

(Leleplezések Szana Tamásról.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 17.

A magyar képzőművészek közt van ismét miről beszélni. Alapos botrány ütött ki közöttük, a melyben eddig *Szana* Tamás, *Hock* János és *Rózsa* Miklós, a „Nemzeti Szalon” titkára szerepelnek, de a mire a dolog alakulni kezd, kilátás van rá, hogy országos skandalum keveredik ki a marakodásból.

A botrány hólapdját *Szana* Tamás indította meg egy hirlapi cikk által, melyben nyílt gyanúsításokkal illeti a *Nemzeti Szalon* vezetőit, főleg pedig annak alelnökét, *Hock* Jánost, kinek működését helytelennek és elitelendőnek bélyegzi.

Erre a támadásra ma *Rózsa* Miklós felelt, még pedig erős hangon. Megírja, hogy *Szana* Tamás provizióért akart segíteni a nyomorban sanyló Markó-családon, mivel pedig a *Nemzeti Szalon* kész volt díj nélkül megrendezni a *Markó*-kiállítást, a mely tekintélyes összeget hozott a művész özvegyének, *Szana* az elvesztett üzleti haszonért megnehezített *Hockra* és a *Nemzeti Szalonra*. *Szana* *Markó* özvegyétől ingyen szedett össze képeket és írásokat, ezek egy részeért *Ernszt* Lajos, az ismert amatőr, 1600 koronát, *Czárán* bíró 300 koronát, az állam pedig 1000 koronát fizetett *Szana*nak.

Szana tehát huszszoros áron adta el az ingyenbe kapott Markó-képeket.

Ez a támadás lényege. Van ott még elmondva nagyon sok minden, a mi Szanáknak igen kellemetlenül eshetik. Többek közt leírja Szanáknak az állam által szubvencionált művészeti munkáját, a mely nem egyéb, mint egy ósrégi könyv, a mely teljesen rossz és ma már túlhaladott adatoktól hemzseg.

A Nemzeti Szalon-ban kitört válság tehát személyes térére terelődött. Szana Tamás Rózsa Miklós mai vádjaira kijelenti, hogy a vakmerő támadás merőben alaptalan és abszolút tájékozatlanságról tesz tanuságot.

Hock János ma szintén nyilatkozik, súlyos támadást intézve Szana ellen. Azzal vádolja, hogy kedvező kritikáért megszarolja a művészeket, tehát kereskedést üz kritikai tollával. Szana Munkácsy Mihálytól emlékebe kapta a nagy mester sajátkezűleg festett arczképét és ezt Munkácsy halála után eladta ezer koronáért.

A fővárosi művészek nagy része zokon veszi az ügynek személyes térére való hurczolását, éppen ezért a Nemzeti Szalonba sürgős rendkívüli választmányi ülést hívtak össze, melyen a dolgot végkép tisztázni akarják. Ha ugyan ott újból hajba nem kapnak a művészek.

Országos szélhámosok Aradon.

(A tanár ur és a barátja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 17.

Az aradi rendőrség két szélhámost tartóztatott le, akik részint hamis, részint hamis uton szerzett ajánlólevelekkel gyűjtöttek „könyöradományokat” — maguknak.

A tilos könyöradománygyűjtők már majdnem az egész országot bejárták s csak az aradi rendőrség éberségének köszönhető, hogy itt sikerült őket megcsipni. Epen utazó félben voltak, holmijuk rendben összecsomagolva, a vonat elindulására vártak, mikor a rendőrség két detektívje a szállodában megjelent s le tartóztatta a szélhámosokat.

Körülbelül 140—160 koronát sikerült nekik Aradon összeszedni, ami a két napi itt tartózkodásukat tekintve — elég jó kereset forrásra vall.

Bár a szélhámos pár minden kellekkel rendelkezik, amivel a jószívű embereket adakozásra lehet bírni, mégis furcsa, hogy annyi embert birtak az adakozásra rávenni, sőt ezeken felül még ajánlóleveleket is tőlük kicsikarni.

Az elfogott szédelő-pár természetesen mindent tagad. A nő, ha vallomásra akarják bírni, minden perczen kész az ájulásra. Érdekes jelenet játszódott le Angel István dr. alkaptány szobájában, mikor a detektívek be-kísérték hozzá a nőt, egy alacsony termetű, fekete haju és elegáns öltözködésű asszonyt. Nyugodt léptekkel haladtak a kapitány asztaláig, s mihelyt odaértek, egy óriási sikoltás és az asszony a földre terülve elájult. Angel dr. természetesen azonnal látta, hogy csak szimulálás a rosszullet, az ájulás és a szédelőket lezáratta.

A rendőrség értesítést kapott, hogy Buck Mór szula-kállai illetőségű, budapesti lakos és egy Grünhut Imréné, született Rozenzveig Katalin nevű nő, az ország nagyobb városaiban könyöradományokat gyűjtenek hamis okmányok alapján a saját maguk részére. A rendőrség két nap óta figyelemmel kísért egy embert és egy asszonyt, kiket foglalkozás nélkül láttak az utcákon járkálni, s mikor a budapesti

rendőrség ezen értesítése megjött, azonnal küldtek két detektívot a gyanus pár elfogására.

A vasuti indóház melletti Koch-féle szállodában voltak megszállva és éppen elutazni készültek, mikor Munkácsy detektív megjelent a szállodában s az ivószoba kályhája mellől, hol utra készen ült a derék pár, a rendőrséghez kísérte fel őket.

Egy néhány ájulás után, melyet Grünhutné követett el az alkaptányi szoba padlózatán, Angel dr. megkezdte a kihallgatásukat. Megmotozták őket s megtalálták náluk az okmányokat, amiket az adományok gyűjtésénél használtak. Volt ezek között ajánló-leveél főispánoktól, kamarásoktól, grófoktól, főpapoktól, több tanfelügyelőtől, végül Aradról Csák Czirk dr. rendfőnöktől, Steinhardt Mór dr.-tól és Pókász Imre tanártól.

Buck Mór „kegydíjazott” polgári iskolai tanárnak adta ki magát s inkább az ajánlólevelek útján szedegette az adományokat össze, mert a cél, amelyre gyűjtött, nem volt olyan; amelyre valaki is egy krajczárt adna.

A nő agybántalmakról és idegbetegségről panaszkodott s ajánlóleveleken kívül ájulgatással és rosszul-léttel indította meg a szíveket.

Buck tagadta, hogy ismerte volna azelőtt a nőt, akivel együtt elfogták s azt mondja, hogy itt találkozott vele először Aradon. Grünhutné azonban elmondta, hogy már négy év óta van egymással viszonyuk s mikor Buck egy szemintésére észrevette, hogy olyat beszél, amit nem jó lesz elmondani, hirtelen elájult, ezzel is dokumentálni akarván, hogy tényleg agybántalmakban szenved.

A rendőrség fogva tartja a szédelő párt s folytatja ellenük a vizsgálatot. Azok, akiket sikerült a szélhámosoknak rászedni, s pénzt adtak nekik, jó lesz, ha a rendőrségnél ezt bejelentik, mert a szélhámosok mindent tagadnak, s a gyűjtőivet náluk nem találták meg. Valószínű, hogy egy pár heti elzárás lesz a vége a könyöradomány-gyűjtésnek.

HIREK.

— **A trónörökös Berlinben.** Berlinből táviratozzák: Ferencz Ferdinánd főherceg fogadására megjelent a pályaudvaron Edde tábornok, Bock-Polach, a testőrhadtest parancsnoka és a diszszolgálatra kirendelt tisztek. Az osztrák-magyar nagykövetség tagjai is teljes számmal jelentek meg Szőgyény-Marich László nagykövettel élükön. Vilmos császár, a ki osztrák-magyar lovassági tábornoki egyenruhát viselt, Frigyes Vilmos trónörökössel, Henrik herceggel, a ki osztrák-magyar tengerügyi egyenruhát viselt, Frigyes Henrik herceggel és Joakim Albrecht herceggel jelent meg. Mikor a főherceg a 10-ik porosz dsidásezred egyenruhájában kiszállott a kocsiból, Vilmos császár szívesen üdvözölte és többször megölelte, megcsókolta. A császár azután a főherceggel a kastélyba hajtatott. A főherceg kíséretében van Nostitz gróf altábornagy, Minuttillo báró altengernagy és Rumerskirch báró százados. Délben tartották a fekete sas-rend ünnepét, mely alkalommal a császár nagy ünnepélyesség közt avatta a rend lovagjaivá Ferencz Ferdinánd főherceget, Frigyes Vilmos német trónörököst, György szász herceget stb.

— **Ötezer korona jótékonycélra.** Az Aradi első takarékpénztár igazgató választmánya ma tartott ülésében az igazgatóság javaslatához képest elhatározta, hogy tekintettel azon körülményre, miszerint az intézet az idén tölti be feanállásának 60-ik évét, a lefolyt üzleti év tiszta nyereségéből 5000 koronát jótékony célokra használ fel olyképen, hogy ezen összeg

fele (2500 korona) már most kiosztassék a szegények és szükölködők között vallási és nemzetiségi különbség nélkül, a másik fele pedig a közgyűlés után osztatik fel jótékony és közhasznu intézmények között. Tekintettel az általános szegénységre és nyomorra, az igazgatósági választmány egyhangu lelkesedéssel magáévá tette ez indítványt. Mi a magunk részéről rendkívüli elismeréssel regisztráljuk városunk ezen legrégebb pénzintézetének humánus határozatát. Főleg azt tartjuk dicséretreméltónak, hogy az intézet igazgatósága gyors, azonnali segílyt nyújt a szegényeknek, akiknek ebben a szük időkbén bizonyára kétszeresen jól esik az.

— **A csatorna-kölcsönök veszélyben.** Tudvalevő, hogy Aradváros azoknak a háztulajdonosoknak, kik házaikba a csatornázást be akarják vezetni, kölcsönt bocsát rendelkezésükre, amelyekkel a bevezetés költségei fedeztetnek. A kölcsön éveken keresztül részletekben fizetendő vissza. Ezek a kölcsönök, melyeket a város úgy ad ki, hogy azok az ingatlan mindenkori tulajdonosát terheljék, most veszélyeztetve vannak. Történt ugyanis, hogy a Heim Domokos-utca 2. számú ház tulajdonosa szintén ilyen kölcsönt vett fel a várostól, a csatornát be is vezette, házáat pedig ezek után eladta. Az új tulajdonos, aki a házat tehermentesen vásárolta meg az eladótól, most nem akarja fizetni a kölcsönt épen azért, mert ő tehermentese: vette át az ingatlant. Sőt ennek kimondása iránt pert is indított a város ellen. Ha a pert a város elveszti, úgy evvel egyidejűleg elveszti a kölcsönt is, amit kiadott. Ilyen módon a város minden kiadott kölcsöne veszélynek van kitéve, kétségen kívül azon esetekben, ha a kölcsönt felvevő háztulajdonos, az ingatlana eladása után vagyontalan marad. A jogügyi bizottság mai ülésén sok vitára adott okot ez a per, melynek kimeneteléről tárgyaltak a bizottság tagjai. A jelen volt bizottsági tagok közül Steinhardt Mór és Opre Péter dr., az új városatya, egyezséget ajánltak, valószínűnek tartván, hogy a pert a város visziti el. A bizottság többi tagjai azonban a sikeres kimenetelben biznak s azt indítványozták, hogy várják meg a per végét. — A jövőben pedig a kölcsönöket nem a háztulajdonosoknak — mint személynek — adják, hanem az ingatlanokra, természetesen telekkönyvi bekebelezéssel való biztosítás által. Az ülésen Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester elnöklése alatt jelen voltak: Institoris Kálmán főjegyző, Perger János dr. főügyész, Reicher Károly dr. alügyész, továbbá Avarffy Ferencz dr., Robitschek Ágoston, Rosenberg Mikra dr., Opre Péter dr., Steinhardt Mór dr. és Winter Adolf dr. bizottsági tagok.

— **Esküvő.** Almay Olivér aradmegyei nagybirtokos szombaton, folyó hó 19-én délelőtt 11 órakor tartja esküvőjét Aradon Andrényi Pauline urhölgygyei, özv. Andrényi Károlyné urnő leányával.

Velcsov Géza dr. aradi ügyvéd szombaton déli fél 12 órakor vezeti oltárhoz a csabai róma. kath. templomban Jung Margit kisasszonyt, néhai Jung Károly gyógyszerész leányát.

— **Egyházmegyei jegyzőválasztás.** A nagyszalontai ev.-reform. egyházmegyében, a gyülekezetek szavazatainak többségével egyházmegyei jegyzőnek Csécsi Imre aradi lelkész választatott meg. Kivüle szavazatokat kaptak még: Szabó István geszti, Fogarasy Bálint ágyai, Buday János b. böszörményi, Kolumbán Aron kötegyáni és Diószegi Mihály gyantai ev. ref. lelkészek.

— **A borosjendői közjegyzőség.** Az aradi kir. közjegyzői kamara választmánya e hó 19-én gyűlést tart, a melyen megejti az orosházi és

a borosjenői kir. közjegyzőségre a kandidálást. Az orosházi közjegyzőségre ötvenhatan, a borosjenőre harminczárman pályáztak. Másnap, január 20. rendes évi közgyűlést tart a kamara. A közgyűlésnek főképe a tisztújítás lesz a tárgya s ennek legérdekesebb része a Horváth Károly halálával megüresedett titkári tisztség betöltése.

— **Háborus beszéd.** Wolverhamptonból táviratozzák: Roseberry lord az itteni kereskedelmi kamarában beszédet mondott, a melyben azt fejtegette, hogy a kereskedelmi kamaráknak főügyelő bizottságok szerepét kell játszaniok, előkészítsék a nemzetet arra a nagy nemzetközi harcra, a mely az angol nemzetre vár. A jövőt előre látni nem lehet. Egész Európa tömve van fegyverekkel. A hadicélokra kiadott milliók, a melyek csak részben térülnek meg a háboruban esetleg elérhető területi hódításokkal, jóval meghaladják a meghódított területnek anyagi értékét. Területhódítás céljából egy nemzetnek sem érdemes hadat viselnie. Roseberry reméli, tehát, hogy esetleges válság esetén kerülni fogják a háborút. Anglia legjelentékenyebb ellenfelei az amerikai Egyesült-Államok és Németország lesznek, a melyeknek a szónok nagy dicsérettel adózik.

— **A pozsonyi népszámlálás adatai kerültek nyilvánosságra.** E szerint a város lakossága 61,944 lélek. Tíz év előtt 52,411 volt. A mi 18% szaporulatnak felel meg. E kedvező eredmény felett városszerte nagy az öröm.

— **A lakbér szabályrendelet revíziója.** A városnak a lakbérviszonyok rendezésére alkotott szabályrendeletét revideálják. Többször megtörtént ugyanis, hogy a bírósági gyakorlat és a szabályrendelet ellenkezésbe jöttek egymással, ami aztán nem egy anomáliára adott alkalmat. A jogügyi bizottság mai ülésén Avarffy Ferencz, Mandl Vilmos dr., Rosenberg Miksa dr., Opre Péter dr. és Steinhardt Mór dr. tagokból bizottságot küldött ki a szabályrendelet revideálására.

— **A kereskedelmi alkalmazottak törvénye.** Az aradi kereskedelmi és iparkamara a kereskedelmi alkalmazottak jogviszonyáról szóló törvény-tervezetet véleményezés végett megküldötte az Aradi Kereskedők körének. A kör a tervezetet tanulmányozás végett bizottságnak adta ki, a mely főnökökből és alkalmazottakból állott. E bizottság ma terjesztette be véleményét az aradi kereskedő főnökök által tartott gyűlés elé. A gyűlésen jelen voltak: Éles Armin kereskedelmi és iparkamarai alelnök, Tedeschi Viktor, Hegyi Albert, Kell Manó, Wechsler József, Weinberger János, Szücs F. Vilmos, Ifj. Szójka János, Guttmann Henrik, Keppich Zsigmond, Nádler Lajos, Geller Izsó, Baumann János stb. A tervezetet pontonként tárgyalás alá vették s azt határozták, hogy a főnök és alkalmazottak közt szerződésre nincs szükség, elég, ha írásbelileg lekötik magukat. A munkaszünetnek ünnepnapokra való kiterjesztését nem helyeslik. A végkielégítés bizonyos számú szolgálati évek után nem válna be gyakorlatilag, e helyet az állami kötelező nyugdíjbiztosítást kéri; hogy a főnök alkalmazottait pénzbiroddal sujhassa szintén helyeslik. Az alkalmazottakra a hatóság által kiróvando büntetéspénzek ne a szegény alaphoz, hanem a nyugdíjalaphoz csatoltassanak. Ily értelemben terjesztik a kamarához vissza a tervezetet, amelyhez hozzá szóltak: Éles Armin, Hegyi Albert, Kell Manó, Tedeschi Viktor stb.

— **Zalka püspök és a csikós bojtár.** Budapesti tudósítónk írja: Se szeri, se száma amaz apróságoknak és epizódoknak, melyeket most a tegnap elhunyt Zalka János győri püspök életéből fölevenítenek. Egyik győrmegyei képviselő ma a képviselőház folyosóján az alábbi jövű epizódot mondta el a körülötte csoportosult képviselőknél és hírlapíróknál:

— A megboldogult győri püspök föltétlenül rendben tartotta és mintaszerűen kezelte a püspökség javadalmát. Nagyobb birtokait, míg az akkor nem gátolta, gyakran megtekintette, s ilyenkor előre örült már a cselédség, mert a püspök nemcsak méltányolta, hanem meg is jutalmazta a munkásabb kezeket. A sopronmegyei Szany-ban gyönyörű lótenyészete volt. Egy alkalommal váratlanul lepte meg a püspök a ménest, s miután mindent rendben talált, beszédbe ereszkedett a 13 éves csikós bojtárral. Elővett egy ezüst forintot, s a bojtár felé nyújtotta. Mikor a gyerek érte nyult, a püspök incselkedve visszarántotta. Ez kétszer-háromszor ismétlődött, de a bojtár gyerek végre annyira kijött a flegmájából, hogy akaratlanul is kitört belőle a szó:

— *Tegye kee bolonddú az öregapját!*

A püspök szótlánul vágta zsobre a forintot és sietett felülni a hintójába.

— **Az aradi ev. ref. egyház évi rendes közgyűlése** folyó hó 20-án vasárnap délelőtt 10 órakor tartatik meg az ipartestületi ház földszinti termében. A tárgysorozat nevezetesebb pontjai; lelkesítő évi jelentés; gondnoki zárómadás betérjesztése; új költségvetési előirányzat megállapítása; presbyterek negyedrésznének kisorsolása, esetleg új presbyterek, választása és végül az előterjesztendő indítványok tárgyalása. E napon, a gyűlésre tekintettel, az istentisztelet kivételesen 9 órakor tartatik meg.

— **Bűnös-e Dióssy főhadnagy?** Ez az érdekes kérdés foglalkoztatja most a katonai köröket, Dióssy családja mindent elkövet a főhadnagy állítólagos ártatlanságának beigazolására. A főhadnagy hír szerint január elején 20,000 koronát kapott bátyjától, tehát anyagi zavarokkal nem küzdhetett. A család két férfitagja ma Budapestre érkezett, kutatni a székesfehérvári ulánus-ezred eltűnt pénztára és a valódi tettes után, mert szeintük nem Dióssy követte el a kasszarablast. Kétezer koronát szándékoznak letétbe helyezni annak, ki a valódi tettes nyomára vezet.

— **Hollóssy Ferencz utóda.** Az öngyilkossági kísérletet elkövetett katolikus lelkésznek most nevezték ki az utódát. Tudvalevő, hogy Hollóssynak a következő napon kellett volna elfoglalni parokiáját Lovrinban, mikor végzetes tettet végbevitte. Most Kun Ferencz náköfalvai segédlelkésként nevezte ki Desseuffy Sándor megyés püspök ugyanilyen minőségben Lovrinba.

— **Letartóztatott ügyvéd.** Emilitettük, hogy Szenkirályi Sándor dr. ügyvédet a szegedi kir. ügyészség megkeresésére letartóztatták. Mikor ma reggel a boldogtalan fiskálist végigvezették a Csillagbörtön udvarán, a börtönőrök meglepetve néztek rá. Régente lakója volt ő a szegedi Csillagbörtönnek. Szentkirályit nem hallgatták ki, mivel Nyiregyházán követett el sikkasztást, tehát odaszállították már ma délután 4 órakor a pályaházban szánakozva néztek az előkelő és mégis szánandó külsejű embert, aki viszontagságos mult után kerül ismét a törvény kezére. Szentkirályi fiatal korában albiró volt, majd bankár és később rab lett. A könnyelmű emberek végzete ismét utolérte.

— **A vízvezeték építkezései és a város.** A vízvezetési részvénytársaság, melynek szivattyutelepe a város tulajdonát képező területen van, bejelentette a városnak, hogy építkezéseket eszközölt a telken. A jogügyi bizottság mai ülésén erre vonatkozólag kimondta, hogy ezenül előre kell az építkezésekhez a város engedélyét kikérni, nehogy a vízvezetési művek átvételénél a várost felesleges kiadások terheljék.

— **A német hadsereg új egyenruhája.** Elköptatja a ruháját Kinában a német katonaság, új ruhát készített hát katonáinak II. Vilmos császár. Ezt jelenti lapjának egy nagy angol újság német tudósítója, a ki úgy értesült, hogy

immár befejezett tény az, hogy új uniformist kap a német katonaság. Néhány század legénysége hónapok óta új ruhában jár már, így akarja kipróbálni a császár, hogy beválik-e majd az újítás. Zöldes-kék színű lesz az új uniformis s egy kissé hasonlítani fog az orosz egyenruhához. Nagyon kíváncsiak a németek a katonaság új ruhájára.

— **Sonn József csődihirdetménye.** Megirtuk annak idején, hogy az öngyilkos Sonn József vagyonára az aradi törvényszék, mint csődbíróság elrendelte a csődöt. A hivatalos lap mai számában erre vonatkozólag a következő hirdetmény jelent meg:

1063 CSÖD 3—1

325/1901. Az aradi kir. törvényszék részéről közzé tétetik, hogy néhai Sonn József aradi bejegyzett kereskedő hagyatékához tartozó bárhol találató ingó és — Horvát-Szlavonországok kivételével — a magyar állam területén levő ingatlan javaira a csőd megnyitott.

Csődbiztosul Schartner Sándor dr. törvényszéki bíró, tömeggondnokul Köpf János dr. aradi, helyettesül Reisinger Ferencz dr. aradi ügyvédek nevezettek ki.

Felhívattak mindazok, kik az általános csődtörvény ellen mint hitelezők igényt támaszthatni vélnék, hogy ebbeli igényeiket 1901. évi február hó 28. napjáig bezárólag, mint a követelések bejelentésére kitűzött határidőig, ezen kir. tszéknél az 1901. évi március hó 26. napjára d. e. 9 órára e törvényszék 74. sz. helyiségeibe kitűzött felszámolási tárgyalás határnapján leendő megállapítás és osztályozás végett az 1881. XVII. tcz.-ben kijelölt joghátrányok terhe mellett a csődtörvény ellen az idezett csődtörvény 126—129. §-ában foglalt rendelkezések szerint az esetben is bejelentsek, ha igényeik tekintetében külön per volna folyamatban.

Felhívattak továbbá a zálog- és megtartási joggal bíró hitelezők, hogy az általuk szorzott jogot a tömeggondnoknak jelentsék be, s az általuk birt dolgokat a tömeggondnok felhívására megbecsülés végett mutassák fel.

Azok, a kiket elkülönítési, visszakövetelési vagy külön kielégítésjog illet, figyelmeztetnek, hogy a mennyiben jogukat nem érvényesítik, azok a csődtörvény értékesítését és felosztását gátolni nem fogják.

Végre a csődhitelezők felhívattak, hogy 1901. évi március hó 28. napján, mint e célra kitűzött határnapon d. e. 9 órakor a törvényszék fenn kitett helyiségében, a csődválasztmány megválasztása végett a hitelezői minőségüket igazoló okiratokkal ellátva jelenjenek meg. — Kelt Aradon, 1901. évi január hó 1. napján. Az aradi kir. törvényszék, mint csődbíróság.

— **Lopják a kilincseket.** Ezekben a nyomoruságos időkben a tolvajoknak is rosszul mehet a sorjuk. Az ajtó-kilincsekre is ráfanyarodnak, azokat lopkodják le Aradon a házak ajtóiról. A rendőrségnél több háztulajdonos jelentést tett, hogy ellopták a kilincseiket. A rendőrség keresi a tetteseket, eddig azonban még nem sikerült megtalálniok. Az bizonyos, hogy a házmesterek jobban vigyázhatnának az ajtókilincsekre, mint a rendőrök. Tudniillik a zsidóbarátok 60 krajczárjával veszik a rézkilincsek kilóját. Tehát elég drága portéka.

— **Gyöngyösiök az olasz bor ellen.** Több vidéki város példájára Gyöngyös város képviselő-testülete is kérvénnyel fordult a képviselőházhoz, az országot elárasztó olasz borok ellen, a felirathban kéri, hogy az olasz borvám föl-emeltessék, mert ez uton remélik csak a magyar borok értékesíthetőségét.

— **A megszokás hatalma** Egy vidéki város kórházának sebészeti osztályára egy pinczért vittek a minap operálás végett. Elaltatták annak rendje és módja szerint s a műtét is hamarosan sikerült. De a narkotizált pácienset sehogyszem lehetett fölebreszteni. Ugy mondták róla az orvosok, hogy kissé tulságos előszerzettséggel viseltetik az alkoholtartalmú italok iránt s az ilyen emberekre tudvalevőleg kelletlenül jobban hat a narkotizálás. Szerencsére azon-

Baleset esetén táviratilag, vagy expresslevélben czélszerű a jelentést megtenni az Aradi Közlöny kiadóhivatalának.

Ternován

1901. évi január hó 30-án délelőtt 10 órakor

KÁLLAY GYULA főszolgabíró által

2 szép fiatal nyugoti faju tehén

(egyik kis borjas).

két fiatal jó kocsis ló,

egy szép fedeles hintó, egy kisebb rugganyos és egy kis parasztkocsi, mind teljesen jókarban, — valamint egy pár lószerszám

önkéntes árverésen

eladatni fognak, 3459

melyre az árverelni kívánók meghívotnak.

Ternovai járás főszolgabírói hiv.

1523—1900. sz.

Pályázati hirdetmény.

A kujedi körjegyzői állás üresedésbe jövén, ezen állásnak választás utján betöltésére **f. é. február hó 4-ik napjának délelőtt 10 óráját** Kujed község házához kitűzöm.

Miért is a pályázni kívánókat felhívom, miszerint szabályszerűen felszerelt kérvényüket folyó évi február hó 1-ig hozzam annál is inkább benyújtásuk, mivel a később beérkezettek figyelembe vételét nem fognak.

Ternova, 1901. január hó 10-én.

Kállay,
főszolgabíró.

3452

Arad szab. kir. város kap. hiv.

18141/1900 kh.

Hirdetmény.

Az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. évi XIII. t.-c. 3. §. alapján kiadott 14837/1892. sz. rendeletet a kereskedelemügyi miniszter ur ő nagyméltósága következőleg egészítette ki:

Mindazon üzletekben, melyek különféle húsnemekből előállított hideg élelmi cikkek elárúsításával foglalkoznak, esteli 6 órától 9 óráig árusíthatók: sonka, kolbász-félék és egyéb hideg felvágottak, valamint sajtok, mindazonáltal azzal a korlátozással, hogy ezen elárusításnál az üzleti segéd személyzet igénybe nem vehető, továbbá, hogy a megnevezettek kivül a vevő közönségnek semmiféle más áru cikkek nem szolgáltatathatók.

E rendelet kihirdetése napján azonnal hatályba lép.

Aradon 1900 december hó 5-én.

Green,
alkapitány.

Irnök

jegyzői, ügyvédi irodában, gyönyörű irással, 2 évi gyakorlattal

azonnali alkalmazást keres.

Ajánlatok „Jegyzősegéd“ czim alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 3464

== Két ==

a jegyzői teendőkhöz teljesen jártas segéd

alólirott nál azonnal

alkalmazást nyer.

Kurticsón, 1900. január 15.

Szerény Sándor,

3453

jegyző.

Városi és vidéki telefon 118. szám.

D:Ü:R:R

GUSZTÁV

fűszer, csemege, ásványviz-, bor-, tea- és rumkereskedése

Az arany szarvashoz. **ARADON.** József-főherceg-ut 2.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy üzletemet a mai kor igényeinek megfelelőleg átalakítva, a téli idényre a legkitűnőbb jó és friss árúkkal dúsan felszereltem s minden tekintetben azon leszek, hogy jó és figyelmes kiszolgálás mellett a legolcsóbb áráimmal megelégedésüket kiérdemeljem, s alant írt cikkeimre b. figyelemeket ezuttal felhívjam:

LEGKITÜNŐBB KÁVÉK:

Cuba, Ceylon, Arany. Jáva és Hodeida Mocca.

— OROSZ- ÉS CHINA-TEÁK: —

Assam, Karavan, Peccovirág, Imperial és Mandarin.

Jamaika-rumok, valódi angol ananász, Cuba, Portorico és Demarara.

PEZSGÓ-BOROK

Törley, Talisman és Casino sec., Hubert Gentry Club, G. H. Mumm Co., Duminy Co. és Henriott-félék.

Prágai és kassai sódarok, szebeni szalámi, friss tormás virslik, debreczeni és kolozsvári oldalas és braunschweigi friss felvágottak.

— Likörök, eredeti Benediktiner Feoamp; valódi Curacao, Triplesec, Zárai, Maracchino és más likörök, Erdélyi ó-szilviorum, tiszta törköly. —

— **Ménesi és Magyarádi borok.** —

Friss omege és déli gyümölcs. Francia Muscat, datolya, Smyrna és szultán füge. — Legkitűnőbb malaga szőlő, Görzi prunella, Rahat, Sutsuk és török edességek.

Tea-sütemények Schmidt és Cabos-féle Patience desszert és köestlin angol Cacks és Mixed-félék.

Honi és külföldi sajtok: Ementál, gról, strachinó, Imperial, oldami, Rogenfort, klabéri és fogarasi készítmények.

Páczolt és konzervált halak. Tengeri halak. pisztráng, angolna, Thon, Lachs és Francia Philipp Canau-féle szardiniák.

Suchard és flumei csokoládék. 3443

Borsó, gomba, bab, spárga conservek és mindennemű fűszer-árú.

Az idényben mindenféle vadak.

— **ERDÉLYI BATUL ÉS BANET ALMÁK S NEMES GYÜMÖLCSÖK.** —

Vidékre ládába fagymentes csomagolás ingyen.

Veszek mindenféle vadat bármely nagy mennyiségben.

54—1901. kh.

Hirdetmény.

A gyalogutak gondozása tárgyában alkotott szabályrendelet 4. §-a szerint kötelesek a ház- és telektulajdonosok a szilárd burkolattal ellátott gyalogutakról a havat eltávolítani és ha sikkal jéggel vannak borítva fűrészpórral, vagy homokkal behinteni, a nem szilárd burkolattal ellátott gyalogutakról pedig a havat eltávolítani.

Miről azzal értesitem a háztulajdonosokat, hogy a szabályrendeletben foglaltakat pontosan betartsák, mert a mulasztók ellen

minden külön figyelmeztetés nélkül a büntető eljárást folyamatba teszem.

A házak udvaraiban összegyűlt és kihordatni szokott hó-mennyiség lerakó helyeül: a Maros meder, a szemét lerakó helyek, a szárazhid baloldalán és a Hercz-féle fatelep mögött elterülő mélyedés a nagyvárad-ut mellett a Jellinek és Schlesinger fatelep mögött az élővíz-csatorna mellett levő mélyedés és a Kossuth-utca végén levő hid baloldalán az élővíz csatorna balpartjáig elterülő mélyedés jelöltetik ki.

Aradon, 1901. január 3.

Sarlot,
főkapitány.

Azonnal kiadó üzlethelyiségek

Forray-utca 7. sz. a.

azonnal kiadó

2 csinos portaléval ellátott bármily üzletnek alkalmas

helyiségek.

Bővebbet **Hajek Antal** üveg- és porcellan kereskedésében Arad, üveg-udvar. 3450

!!Keresek!!

zongorát 3462

bérbevétele.

Ajánlatokat „zongora“ jellegével e lap kiadóhivatalába kérek.

M. kir. államvasutak aradi üzletv.

34667—I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Piski állomásán lévő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik.

A bérlet 1901. évi május hó 1-vel kezdődik és tart ezen időponttól számított 3 éven át vagyis 1904 évi április hó 30-ig.

A bérleti feltételek a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, vagy kívánatra postán megküldetnek, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 50 kros bélyeggel ellátott és „Ajánlat a piski-i pályavendéglő bérletére“ feliratu borítékba zárt ajánlatok lepecsételve 1901. évi január hó 25-én déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség általános igazgatási (I.) osztályánál nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 200 K. azaz kétszáz Korona készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1901. évi január hó 24-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el. Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok közt a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1900. december 27-én.

A magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

Gondoljon mindenki a családjára!

AZ ARADI KÖZLÖNY

3000 koronára

biztosította minden előfizetőjét

baleset ellen.

Aki az **Aradi Közlönyre** 1901. január 1-től előfizet, az az **Aradi Ipar és Népbank** által képviselt **Nemzetközi baleset ellen biztosító részvénytársaságnál** baleset ellen biztosítva van **halál esetére**

= 3000 koronára, =

munkaképtelenség esetére

= 3000 koronára, =

részleges munkaképtelenség esetére pedig a 3000 korona megfelelő hányadára

Az Aradi Közlöny

előfizetői rendes biztosítási **kötvényt kapnak kézhez.**

Bejelentett és igazolt baleset után a kártérítési összeget azonnal kifizeti az

Aradi Ipar és Népbank,

mint a Nemzetközi baleset ellen biztosító részvénytársaság aradi vezérügynöksége.

A legnagyobb vidéki napilap most az Aradi Közlöny

Tökéletesen pótol minden fővárosi lapot Arad-, Csanád-, Békés-, Temes-, Torontál- és Hunyad-megyékben.

Megjelenik naponta 12—14 oldalon, vasárnap 24—30 oldalon.